

Ապահովագրության կանոններ

2010

Հաստատված է “ԻՆԳՈ ԱՐՄԵՆԻԱ” ԱՓԲԸ Խորհրդի կողմից
(արձանագրություն թիվ 10, առ 25.11.2008թ.): Գործում է 2009թ.-ի
հունվարի 1-ից:

Բեռնափոխադրումների
ապահովագրության
կանոններ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ.....	2
2.	ՍԱՀՄԱՆՈՒՄՆԵՐ.....	2
3.	ԿԻՐԱՌՎՈՂ ՕՐԵՆՍԴՐՈՒԹՅՈՒՆ	3
4.	ԲԵՌՆԱՓՈԽԱԴՐՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ (Ա) ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՀԱՐՆԵՐ (ՈՒՄԿԵՐ).....	3
5.	ԲԱՑԱՈՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.....	3
6.	ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԿԵՏԸ.....	4
7.	ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՎՃԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ.....	5
8.	ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐ ԵՎ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ.....	7
9.	ՎՆԱՄԻ ՉԱՓԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ ԵՎ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՎՃԱՐՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ.....	7
10.	ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ ՎՃԱՐԵԼՈՒ ՄԵՐԺՄԱՆ ՀԻՄՔԵՐԸ.....	9
11.	ԱԲԱՆԴՈՆ (ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԻ ԿԱՄ ՇԱՀԱՌՈՒԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՎԱԾ ԲԵՌԻ ԻՐ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻՑ ՀՐԱԺԱՐՎԵԼԸ).....	10
12.	ՀԵՏՊԱՀԱՆՁ.....	10
13.	ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ՓՈՓՈԽՄԱՆ, ԼՐԱՑՄԱՆ ԵՎ ՎԱՂԱԺԱՄԿԵՏ ԼՈՒԾՄԱՆ ԿԱՐԳԸ.....	11
14.	ԴՐՈՒՅԹՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱՏԵԼԻՈՒԹՅՈՒՆ.....	11
15.	ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԼԵՁՈՒՆ.....	11
16.	ՎԵՃԵՐԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ԿԱՐԳԸ.....	11

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1.1 Ապահովագրության վկայագիրը/պայմանագիրը/ վկայում է Ձեր և «ԻՆԳՈ ԱՐՄԵՆԻԱ» Ապահովագրական ՓԲԸ-ի միջև պայմանագրի առկայության մասին:

1.2 Ապահովագրավճարների ստացման և ընդունման դիմաց՝ Ապահովագրության պայմանագրի պայմանների համաձայն, մենք կտրամադրենք ապահովագրություն ճրագրում ներկայացված այն կետերի համար, որոնք կիրառվում են համապատասխանաբար վթարի, վնասի, կորստի, կամ պարտավորության դեպքերում, որոնք պատահել են տարածքային սահմանափակումների շրջանակներում պայմանագրի գործողության ժամկետում:

2. ՍԱՀՄԱՆՈՒՄՆԵՐ

2.1 «Ապահովագրության պայմանագիր» նշանակում է սույն ապահովագրության պայմանները և դրույթները և վկայագիրը: Ցանկացած փոփոխություն կամ հավելում կնշվի Ապահովագրության պայմանագրի Հավելվածում:

2.2 «Մենք», «մեր», և «Ընկերություն» բառերը նշանակում են «ԻՆԳՈ ԱՐՄԵՆԻԱ» Ապահովագրական ՓԲԸ: «Ապահովագրության օբյեկտ կամ առարկա» պայմանագրում նշված ապահովագրված բեռ: «Փոխադրամիջոց» նավագնացության / շահագործման և բեռների տեղափոխման համար պիտանի տրանսպորտային միջոց: «Աբանդոն» նշանակում է Ապահովագրի ապահովագրված օբյեկտի նկատմամբ իր իրավունքից հրաժարումը ի օգուտ Ապահովագրողի՝ նպատակ ունենալով ստանալ որպես ապահովագրական հատուցում ամբողջ ապահովագրական գումարը: Աբանդոնը թույլատրվում է միայն այն դեպքերում, երբ չի կարելի լիարժեք վստահությամբ կորած համարել ապահովագրության օբյեկտը, սակայն բարձր է հավանականությունը դրա կորած լինելու, ներառյալ տրանսպորտային միջոցի ամբողջական կորուստը, վնասված բեռի վերականգնման ծախսերի տնտեսապես աննպատակահարմար լինելը:

3. ԿԻՐԱՌՎՈՂ ՕՐԵՆՍԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

3.1 Սույն ապահովագրությունը ենթարկվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը:

**4. ԲԵՌՆԱՓՈԽԱԳՐՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ (Ա)
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՀԱՐՆԵՐ (ՌԻՍԿԵՐ)**

4.1 Սույն ապահովագրությունը ծածկում է ապահովագրության օբյեկտի կորստի կամ դրան պատճառած վնասի հետ կապված բոլոր ռիսկերը՝ բացառությամբ սույն ապահովագրության Բացառությունների 5.1; 5.2; 5.3; և 5.4 հոդվածներում սահմանված դեպքերի:

4.2 Սույն ապահովագրությունը ծածկում է ընդհանուր վթարային և գույքի փրկման հետ կապված ճշգրտված կամ բեռնափոխադրման պայմանագրում և/կամ գործող օրենքում սահմանված և գործնականում ձևավորված այն բոլոր ծախսերը, որոնք առաջացել են ցանկացած պատճառով կորստից խուսափելու կամ դրա առնչությամբ ձեռնարկված քայլերի կապակցությամբ՝ բացառությամբ 5.1; 5.2; 5.3 հոդվածներով կամ սույն ապահովագրության այլ դրույթներով որպես բացառություն սահմանված դեպքերի:

4.3 Սույն ապահովագրությունը կիրառվում է բեռնափոխադրման պայմանագրում նախատեսված «նավերի բախման հետևանքով պատճառված վնասը կրելու կողմերի հավասար պատասխանատվության մասին» դրույթի նկատմամբ: Նշված դրույթի ուժով նավի սեփականատիրոջ կողմից որևէ հայտի ներկայացման /հայտի հարուցման/ դեպքում ապահովադիրը պետք է այդ մասին ծանուցի Ապահովագրողին, որն իրավունք ունի պաշտպանել ապահովադիրին ներկայացված հայտի առնչությամբ՝ կրելով պաշտպանության հետ կապված բոլոր ծախսերը:

5. ԲԱՑԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

5. Սույն ապահովագրությունը ոչ մի դեպքում չի հատուցում այն վնասը, կորուստը կամ ծախսը, որն առաջացել, պատճառվել կամ հետևանք է՝

5.1.1 Ապահովադիրի պարտականությունների կանխամտածված թերացմանը.

5.1.2 ապահովագրության օբյեկտի սովորական հոսքեր, քաշի կամ ծավալի սովորական կորստի, մաշվածությանը

5.1.3 ապահովագրության օբյեկտի գողության կամ անբացատրելի պակասորդի/կորստի, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ապացուցվում է, որ այդպիսի գողությունը կամ պակասորդը/կորուստը տեղի է ունեցել ապահովագրության վկայագրի գործողության ընթացքում կոնտեյներ և/կամ փոխադրամիջոց բռնի և/կամ հարկադրական մուտք գործելու արդյունքում (այդ թվում կողոպուտը, հափշտակում), ինչը իր հերթին նշանակում է. այլ անձի կամ անձանց անսպասելի բռնի ներթափանցումը կոնտեյների կամ փոխադրամիջոցի մեջ, պոկելով կամ վնասելով կապառակնիքները, թողնելով տեսանելի հետքեր, որոնք կատարվել են գործիքներով, պայթուցիկ նյութերով, էլեկտրականությամբ կամ քիմիական նյութերով, կամ

կոնտեյների/տուփի/փաթեթավորման արտաքին մակերեսի/ծածկույթի տեսանելի ֆիզիկական վնասով, այդ թվում ջարդելով և քայքայմամբ:

5.1.4 ապահովագրության օբյեկտի ոչ բավարար և նման գույքի համար նախատեսված ոչ ճիշտ փաթեթավորման, այդ թվում արտադրողի կողմից ընդունված կամ պետական ստանդարտների համաձայն կամ տեղադրման կամ նախապատրաստման թերությունների (սույն 5.1.4 հոդվածի իմաստով «տեղադրում») նշանակում է ապահովագրության օբյեկտի տեղադրումը կոնտեյներում կամ ամբարձիչ բեռնախցում՝ մինչ սույն ապահովագրության ուժի մեջ մտնելը, այդպիսի տեղադրումն կարող է իրականացվել ապահովադիր

կամ նրա աշխատակիցների կողմից).

5.1.5 ապահովագրության օբյեկտին հատուկ կամ դրա բնույթին բնորոշ թերությանը.

5.1.6 բեռի ուշացմանը, անգամ այն դեպքում, երբ այդպիսի ուշացումն առաջացել է ապահովագրված ռիսկի պատճառով (բացառությամբ Ապահովագրական

Ռիսկերի Հոդված 4.2-ով նախատեսված վճարման ենթակա պատահարի).

5.1.7 տրանսպորտային միջոցի սեփականատիրոջ, դեկավարի, վարձակալի, վարորդի, օպերատորի կամ շահագործողների անվճարունակությանը կամ ֆինանսական պարտավորությունների խախտում

5.1.8 ատոմային կամ միջուկային միաձուլվածք և/կամ համաձուլվածք պարունակող որևէ պատերազմական զենքի կիրառմանը կամ այլ ռեակտիվ կամ ռադիոակտիվ ուժի կամ գործոնի ներգործմանը:

5.2 Սույն ապահովագրությունը ոչ մի դեպքում չի հատուցում այն վնասը, կորուստը կամ ծախսը, որն առաջացել, պատճառվել կամ հետևանք է՝

5.2.1 Ծովային կամ այլ տրանսպորտային միջոցի ապահովագրության օբյեկտի անվտանգ փոխադրման համար նախատեսված կոնտեյնների կամ ամբարձիչ բեռնախցերի անհարմարության, այն դեպքում, երբ ապահովագրության առարկայի այդտեղ տեղադրման ժամանակ Ապահովադիրը կամ նրա աշխատակիցները տեղյակ են եղել դրա անպիտանի լինելու մասին.

5.3 Սույն ապահովագրությունը ոչ մի դեպքում չի հատուցում այն վնասը, կորուստը կամ ծախսը, որն առաջացել է՝

5.3.1 քաղաքացիական պատերազմի, ապստամբության, հեղափոխության, խռովության կամ դրա արդյունքում քաղաքացիական գործադուլի, կամ ապստամբ ուժի կողմից կամ դրա դեմ գործադրված բռնի գործողության հետևանքով.

5.3.2 բռնագրավման, գրավման, ձերբակալման, սահմանափակման կամ արգելափակման (բացառությամբ՝ ծովահենության) և դրանց հետևանքների կամ դրանց փորձի հետևանքով.

5.3.3 լքված ականների, ստորջրյա ինքնաշարժ ականների /տորպեդների/, ռումբերի կամ լքված այլ պատերազմական զենքերի հետևանքով.

5.4 Սույն ապահովագրությունը ոչ մի դեպքում չի հատուցում այն վնասը, կորուստը կամ ծախսը, որն առաջացել է՝

5.4.1 ցույցերի, աշխատավորների լոկաուտների կամ որևէ տեսակի խռովությունների կամ հուզումների, հասարակական կարգի խախտումների պատճառով և/կամ հետևանքով.

5.4.3 ահաբեկչի կամ քաղաքական դրդապատճառից ելնելով գործող ցանկացած անձի գործողության հետևանքով.

5.4.4 պայմանագրում ցույց տրված չհատուցվող գումարը, որի չափով ապահովադիրը վնաս է կրում յուրաքանչյուր ապահովագրական պատահարի դեպքում.

6. ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԿԵՏԸ

6.1. Սույն ապահովագրությունն ուժի մեջ է մտնում այն պահից, երբ բեռը դուրս է հանվում պայմանագրում նշված պահեստից/տարածքից կամ պահեստավորման վայրից՝ տարանցիկ բեռնափոխադրման սկսման նպատակով, շարունակվում է տարանցիկ ուղու բնականոն ընթացքի տևողության ժամանակ և ընդհատվում է /ավարտվում է/ ստորև սահմանված դեպքերից որևէ մեկի տեղի ունենալու դեպքում՝

6.1.1. երբ ապահովագրության օբյեկտը (ապահովագրված բեռը) հասցվում է բեռնատիրոջ պահեստ կամ ապահովագրության պայմանագրում որպես վերջնակետ սահմանված որևէ այլ վայր/տարածք

6.1.2. երբ ապահովագրված բեռը առաքվում է մեկ այլ պահեստ կամ պահեստավորման վայր՝ Ապահովադրի ընտրությամբ, անկախ այն բանից, թե սույն ապահովագրության պայմանագրում այդ վայրը սահմանված է որպես վերջին թե ոչ.

6.1.2.1. բեռի՝ ոչ տարանցիկ ուղղում սահմանված վայրում պահեստավորելու համար,

6.1.2.2. տեղաբաշխման կամ բաշխման համար,

6.2. Եթե մինչև սույն ապահովագրության ավարտը վերջնակետային վայրում/պահեստում տրանսպորտային միջոցից բեռը բեռնաթափելուց հետո այն նախատեսվում է առաքել ոչ այն վայրը/պահեստը, որը սույն ապահովագրության մեջ սահմանված է որպես վերջնակետ, ապա համաձայն 6.1. կետի սույն ապահովագրությունը չի տարածվում մինչև այդ նոր վերջնակետ բեռի փոխադրման ժամանակ:

6.3. Սույն ապահովագրության գործողության ժամկետը (ենթակա լինելով 6.1., 6.2., ինչպես նաև Հոդված 6.4-ով սահմանված հիմքերով լուծարման դեպքերին) մնում է ուժի մեջ ոչ Ապահովադրի մեղքով տեղի ունեցած ուշացման, երթուղու շեղման, բռնի բեռնաթափման, վերաառաքման կամ վերաբեռնման, ինչպես նաև բեռնափոխադրման պայմանագրով տրանսպորտային միջոցների վարձակալներին տրված արտոնությունների իրականացման արդյունքում երթուղու ցանկացած շեղման ընթացքում:

6.4 Եթե Ապահովադրի վերահսկումից դուրս գտնվող հանգամանքների պատճառով բեռնափոխադրման պայմանագիրն ավարտվում է ոչ այն նավահանգստում

կամ վայրում, որը ապահովագրության պայմանագրով սահմանված է որպես վերջնակետ կամ, եթե տարանցիկ ուղին այլ կերպ ավարտվում է հոդված 6-ում սահմանված կարգով բեռն առաքելուց առաջ, ապա սույն ապահովագրության գործողությունը նույնպես դադարում է՝ բացառությամբ, երբ այդպիսի հանգամանքների մասին անհապաղ ծանուցում է տրվում Ապահովագրողին և հայցվում է ապահովագրության ծածկույթի շարունակումը: Այս դեպքում ենթակա լինելով լրացուցիչ ապահովագրավճարների վճարմանը (Ապահովագրողի պահանջի դեպքում), սույն ապահովագրությունը կպահպանի իր ուժը՝

6.4.1 մինչև բեռի վաճառքը և դրա առաքումը նախատեսված նավահանգիստ կամ վայր, կամ այլ կերպ պայմանավորվածության համաձայն, կամ նախատեսված նավահանգիստ կամ վայր սույնով ապահովագրված բեռի ժամանումից 60 օր հետո (կախված դեպքերից որևէ մեկի առաջինը տեղի ունենալուց), կամ

6.4.2 եթե բեռը՝ սահմանված 60 օրվա ընթացքում (կամ սույն ապահովագրությամբ նախատեսված երկարաձգված ժամկետում) առաքվում է ապահովագրությամբ սահմանված կամ այլ վերջնակետ՝ մինչև հոդված 6-ի համաձայն գործողության ժամկետի դադարեցումը:

6.5 Եթե սույն ապահովագրության ուժի մեջ մտնելուց հետո Ապահովադիրը փոխում է վերջնակետը, ապա ապահովագրության ծածկույթը մնում է գործողության մեջ այդ մասին Ապահովագրողին անհապաղ ծանուցելու պայմանով, որի դեպքում ապահովագրավճարը և ապահովագրության պայմանները ենթակա են վերանայման:

7. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՎՃԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

7.1. Ապահովագրական հատուցման վճարումը կատարվում է Ապահովադրին կամ Շահառուին:

7.2. Ապահովադիրը ապահովագրական պատահարի առաջանալու դեպքում պարտավոր է.

7.2.1. հայտնել պատահարի մասին այն համապատասխան իրավասու մարմիններին, որոնք լիազորված են կատարել ապահովագրական պատահարի հանգամանքների հետաքննություն կամ ունակ են նվազեցնել պատճառված վնասի հետևանքերը:

7.2.2. 72 ժամվա ընթացքում զանգահարել ապահովագրության պայմանագրում նշված հեռախոսահամարով և հայտնել «ԻՆԳՈ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԱՓԲԸ հավանական ապահովագրական պատահարի մասին:

7.2.3 «ԻՆԳՈ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԱՓԲԸ փորձագետին ապահովել վնասված բեռի զննման և պատճառված վնասի գնահատման հնարավորությամբ:

Անհապաղ տեղեկացնել բոլոր այն ունեցվածքային բնույթի պահանջների ու բողոքների մասին, որոնք առաջացել են ապահովագրական պատահարի հետևանքով:

7.2.4 Իրազեկել «ԻՆԳՈ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԱՓԲԸ պատահարի հետաքննության ընթացքի, դրա պատճառների ու հետևանքների մասին և մասնակցել այդպիսի հետաքննությանը:

7.3 Ապահովագրական հատուցում ստանալու իրավունք ունեցող անձը կամ Ապահովադիրը ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալուց 7 օրվա ընթացքում պարտավոր է հայցային դիմում ներկայացնել Ապահովագրողին՝ ըստ «ԻՆԳՈ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԱՓԲԸ կողմից տրամադրած ձևի:

7.4 Ապահովագրական հատուցում ստանալու իրավունք ունեցող անձը պարտավոր է ներկայացնել «ԻՆԳՈ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԱՓԲԸ-ին ապահովագրական պատահարի հանգամանքներին, դրա պատճառներին ու պատճառված վնասի չափին վերաբերող փաստաթղթեր: Անհրաժեշտ փաստաթղթերի ցանկը ներկայացված է ստորև:

7.5 Ապահովադիրը պետք է ներկայացնի հետևյալ փաստաթղթերը՝ կապված հայցի հետ.

7.5.1 Հայցային դիմում

7.5.2 Մաքսային մարմնի կողմից տրված փաստաթղթեր

7.5.3 Բեռի կորստի դեպքում՝ ՀՀ Տրանսպորտային Ոստիկանության տեղեկանք կամ բեռնափոխադրողի կողմից տրված ակտ կամ փորձագետի եզրակացություն կորստի վերաբերյալ

7.5.4 Բեռի վնասի դեպքում՝ բեռնափոխադրողի կողմից տրված ակտ կորստի վերաբերյալ կամ փորձագետի եզրակացություն կամ տեղեկանք դեպքի վերաբերյալ:

7.5.5 Անկախ փորձագետի եզրակացություն վնասի չափի վերաբերյալ (անհրաժեշտության դեպքում)

7.5.6. Եթե ծախսը իրականացվել է Ապահովադրի/Շահառուի կողմից ինքնուրույն, ապա անհրաժեշտ է լրացուցիչ ներկայացնել հետևյալ ֆինանսական փաստաթղթերը՝

- հաշիվ-պահանջագիր,
- դրամարկղային ֆիսկալային կտրոն (կանխիկ վճարման դեպքում) կամ դրամարկղի մուտքի օրդեր:

7.5.7 Ապահովադրի կամ Շահառուի բանկային տվյալները հատուցումը փոխանցումով ստանալու դեպքում:

**8. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ
ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐ ԵՎ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ**

8.1 Ապահովագրողը իրավունք է վերապահում որոշ դեպքերում դիմողից պահանջել լրացուցիչ փաստաթղթեր և տեղեկատվություն, որը ընկերության կարծիքով կարող է հատակեցնել տեղի ունեցած պատահարի էությունը և վնասի չափը:

9. ՎՆԱՍԻ ՉՍՓԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ ԵՎ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՎՃԱՐՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

9.1 Սույն ապահովագրության ներքո հատուցում ստանալու համար, ապահովագրության առարկայի կորստի պահին Ապահովադիրը դրա նկատմամբ պետք է ունենա ապահովագրված շահ:

9.2 Ապահովելով համապատասխանությունը հողված 9.1-ով սահմանված պահանջին, Ապահովադիրն իրավունք ունի ստանալ սույն ապահովագրության գործողության ընթացքում տեղի ունեցած կորստի հատուցում՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդպիսի

վնասը տեղի է ունեցել ապահովագրության պայմանագիրը կնքելուց առաջ, երբ Ապահովադիրը տեղյակ էր նման կորստի մասին, իսկ Ապահովագրողը՝ ոչ:

9.3 Ապահովագրական հատուցումը վճարվում է ապահովագրական գումարի սահմաններում: Վնասի չափը որոշվում է Ապահովագրողի կողմից՝ Ապահովադրի (Շահառուի) մասնակցությամբ՝ պայմանագրում նշված փաստաթղթերի հիման վրա: Տարածայնությունների դեպքում յուրաքանչյուր կողմը իրավունք ունի պահանջել, որպեսզի վնասի չափը որոշվի անկախ փորձագետի կողմից:

9.4 Համաձայն բեռնափոխադրումների ապահովագրության պայմանագրի վնասի չափը և համապատասխանաբար վճարվող ապահովագրական հատուցման չափը որոշվում է հետևյալ կերպ.

9.5 Բեռի ամբողջական կորստի (կամ ամբողջական փչացման) դեպքում ապահովագրական հատուցումը վճարվում է ապահովագրության պայմանագրով սահմանված ապահովագրական գումարի ամբողջ ծավալով, տարբերությամբ փրկված բեռի արժեքի, եթե դրա հատուցումը նախատեսված չի եղել ապահովագրության պայմանագրով:

9.6 Բեռը տեղափոխման միջոցների հետ համատեղ անհետ կորելու դեպքում ապահովագրական հատուցումը կատարվում է միևնույն եղանակով ինչպես և բեռի ամբողջական կորստի դեպքում, եթե միևնույն ժամանակ կորուստն, ըստ Ապահովագրողի եզրակացության, նշված իրադարձությունը ըստ ապահովագրության պայմանագրի համարվում է ապահովագրական պատահար:

9.7 Բեռի մի մասի վնասման կամ կորստի դեպքում Ապահովադիրը, ապահովագրական հատուցման մի մասը ստանալու փոխարեն կարող է պահանջել այն ծախսերի հատուցում, որոնք պահանջվում են վնասի չափը որոշելու պահին բեռի վնասված մասերի վերականգնման կամ կորած մասերի ձեռք բերման համար: Ինչ վերաբերում է մեքենաներին և սարքավորումներին, որոնց վերականգնումը կապված է գործարանային պայմաններում բարդ տեխնոլոգիական գործընթացների ու բազմատեսակ բաղկացուցիչ լրամասերի առկայության հետ, տվյալ հանգամանքներում կարող են կիրառվել հատուկ պայմանավորվածության պայմաններ, որոնք կկցվեն ապահովագրության պայմանագրին: Ամբողջ բեռի կամ դրա մի մասի վնասման դեպքում հաշվարկի հիմք է ծառայում բեռի նախնական արժեքը և արժեքը վնասված վիճակում, այսինքն՝ ապահովագրական հատուցման չափը հաշվարկվում է որպես անվնաս և վնասված բեռի արժեքների միջև տարբերություն: Տվյալ դեպքում հատուցման ենթակա գումարը դուրս է բերվում հետևյալ կերպ. հաշվարկվում է բեռի արժեքից նման գործակիցը որպես վնասված վիճակում արժեքի հարաբերակցություն բեռի նախնական արժեքի նկատմամբ և բազմապատկվում է ապահովագրական գումարի բաժնեմասի վրա,

որը վավեր է բեռի նախնական արժեքի համար (այսինքն, առանց բեռի փոխադրման ծախսերի՝ մինչ բեռի ստացումը և վերջնական բեռնափոխադրման գումարների վճարումը):

9.8 Բեռնափոխադրման միջոցները համարվում են անհետ կորած, եթե դրանց պլանավորված ժամանումից անցել է 60 օր և վնասների հատուցման վերաբերյալ հայցային դիմում լրացնելու պահին դրանց մասին որևէ տեղեկատվություն չի ստացվել: Այն դեպքերում, երբ տեղեկատվության ստացումը կարող է հասպտել պատերազմի, ռազմական գործողությունների բնույթ կրող իրադարձությունների, քաղաքացիական պատերազմի կամ հասարակական խռովությունների պատճառով, ապա այն ժամանակը, որից սկսած ենթադրվում է, որ բեռը կորել է, երկարաձգվում է հանգամանքներին համապատասխան՝ ընդ որում չգերազանցելով 6 ամիսը:

9.9 Ավիատեղափոխումների դեպքում բեռը կորած է համարվում տեղափոխման ժամանակ, եթե այն չի հայտնաբերվել հետախուզմամբ 90 օրվա ընթացքում՝ սկսած այն օրվանից, որը հաջորդում է օրվան, երբ բեռը պետք է մատակարարված լիներ նշանակման կետ օդանավակայանում:

9.10 Եթե բեռների ապահովագրության պայմանագիրը նախատեսում է բեռի տեղափոխումը (պահպանումը) խմբաքանակներով (մաս-մաս), ընդ որում ապահովագրական պայմանագրում ապահովագրական գումարը սահմանված է ամբողջ բեռի հաշվարկով, ապա Ապահովագրողի պատասխանատվության չափը բեռի յուրաքանչյուր խմբաքանակի (մասի) համար հավասար է այն ապահովագրական գումարի մասին, որը համարժեք է բեռի տվյալ խմբաքանակին (մասին)՝ ելնելով դրա արժեքի մեծությունից բեռի ընդհանուր իրական արժեքի

նկատմամբ: Այն դեպքում, երբ փոխադրվող (պահպանվող) բեռի իրական արժեքը գերազանցում է ապահովագրական գումարը, ապա Ապահովագրողի պատասխանատվության չափը որոշվում է փոխադրվող (պահպանվող) բեռի իրական արժեքի նկատմամբ ապահովագրական գումարի հարաբերակցությանը համամասնորեն: Ընդ որում, վնասների հատուցումը կատարվում է վնասի լրիվ չափի համապատասխան մասով:

9.11 Եթե բեռը ստանալու ժամանակ ստացողը/Ապահովադիրը գրավոր չի հայտնել տեղափոխողին բեռի պակասորդի կամ վնասվածքի մասին, ապա համարվում է, որ նա պատշաճ ձևով ստացել է բեռը՝ բեռնափոխադրման պայմանագրի պայմաններին համապատասխան (կոնոսամենտ /տրանսպորտային բեռնագիր/, ապրանքա- տրանսպորտային կամ երկաթուղային բեռնագրեր և այլն): Եթե բեռի պակասորդը կամ վնասը չի կարող հայտնաբերվել բեռը սովորական եղանակով ստանալու ժամանակ, տեղափոխողին ուղղված դիմումը պետք է ներկայացվի համապատասխան տրանսպորտի տեսակով հաստատված տեղափոխման որոշակի կանոնների ժամանակահատվածում: Եթե բեռը ստացողը տեղափոխողին չներկայացնի այդպիսի դիմում սահմանված ժամկետում, ապա դա կարող է հիմք հանդիսանալ Ապահովագրողի կողմից ապահովագրական հատուցումը վճարելուց հրաժարվելու համար:

9.12 Եթե բեռն ապահովագրված է մի քանի Ապահովագրողների մոտ, որոնց ընդհանուր ապահովագրական գումարը գերազանցում է դրա արժեքը, ապա բոլոր Ապահովագրողները պատասխանատվություն են կրում միայն տվյալ բեռի իրական արժեքի սահմաններում, ընդ որում, նրանցից յուրաքանչյուրը պատասխանատու է այն ապահովագրական գումարին համամասնորեն, ըստ որի նա կնքել է ապահովագրության պայմանագիրը:

9.13. Այն դեպքում, երբ սույն ապահովագրությամբ ծածկված ռիսկի տեղի ունենալու հետևանքով ապահովագրված տարանցիկ բեռնափոխադրումն ավարտվում է ապահովագրությամբ չնախատեսված նավահանգստում կամ վայրում, Ապահովագրողը պետք է Ապահովադիրին հատուցի բոլոր այն ողջամիտ և պատշաճ կարգով կատարվա լրացուցիչ ծախսերը, որոնք կապված են ապահովագրության առարկայի բեռնաթափման, պահեստավորման և սույն ապահովագրությամբ նախատեսված վերջնակետ առաքելու

հետ:

9.14 9.1-9.12 կետերը, որոնք չեն կիրառվում ընդհանուր վթարային և գույքի փրկման հետ կապված ծախսերի նկատմամբ, ենթակա է վերն ամրագրված Բացառությունների 5.1; 5.2; 5.3 և 5.4 հոդվածներով սահմանված բացառություններին և չի ներառում Ապահովադրի կամ նրա աշխատակիցների մեղքով, անփութության, անվճարունակության կամ ֆինանսական խախտման հետևանքով առաջացած ծախսերը:

9.15 Սույն ապահովագրությունը չի հատուցում ապահովագրության օբյեկտի «Կոնստրուկտիվ Լրիվ Կորստի» առնչությամբ ներկայացված որևէ պահանջ/հայտ՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ապահովագրության օբյեկտը լքվել է դրա փաստացի, լրիվ և անխուսափելի կորստի պատճառով կամ, երբ ապահովագրության օբյեկտի վերականգնման, վերանորոգման և ապահովագրությամբ նախատեսված վերջնակետ առաքելու ծախսերը գերազանցում են բեռի արժեքը՝ դրա տեղ հասնելու պահին:

9.16 Ապահովադրի կողմից սույնով ապահովագրված բեռի ավելացած (լրացուցիչ) արժեքի Ապահովագրության դեպքում, փոխադրվող բեռի համաձայնեցված արժեքը համարվում է ավելացած՝ սույն ապահովագրությամբ ապահովագրված ամբողջ գումարի չափով, իսկ ավելացած արժեքի բոլոր ապահովագրությունները բաշխվում են սույնով ապահովագրված կորստի և պարտավորության միջև նույն համամասնությամբ, ինչ որ սույնով ապահովագրված գումարն է այդ ընդհանուր գումարի նկատմամբ: Պահանջի/հայտի ներկայացման դեպքում, Ապահովադրիը պետք է Ապահովագրողին տրամադրի բոլոր այլ ապահովագրություններով ապահովագրված գումարների վերաբերյալ ապացույցներ:

9.17 Բոլոր անհարաժեշտ փաստաթղթերը ստանալուց հետո 15 օրվա ընթացքում “ԻՆԳՈ ԱՐՄԵՆԻԱ” ԱՓԲԸ հայտի կարգավորման մասին որոշում է ընդունում, կազմելով այդ մասին համապատասխան եզրակացություն:

Հատուցման վճարումը կատարվում է հայտի կարգավորման վերաբերյալ որոշման/եզրակացության ընդունման պահից 15 (տասնհինգ) օրվա ընթացքում:

9.17.1 Հատուցման վճարումը կարող է կատարվել միանվագ կամ մաս-մաս:

9.17.2 Մինչ բոլոր փաստաթղթերի ստանալը, ըստ «ԻՆԳՈ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԱՓԲԸ որոշման և Ապահովադրի խնդրանքով, կարող է իրականացվել ապահովագրական հատուցման մասնակի վճարում՝ կանխավճարի տեսքով: Տվյալ դեպքում կազմվում է միջանկյալ ապահովագրական հավաստագիր: Միջանկյալ հավաստագիրը կազմվում է հայտի վերաբերյալ տվյալ պահին հայտնի տեղեկությունների և առկա փաստաթղթերի հիման վրա: Բոլոր անհարաժեշտ փաստաթղթերը ստանալուց հետո, ապահովագրական հատուցումը կվճարվի ամբողջությամբ՝ վերջնական ապահովագրական հավաստագիր կազմելու եղանակով:

10. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ ՎՃԱՐԵԼՈՒ ՄԵՐԺՄԱՆ ՀԻՄՔԵՐԸ

10.1 Ապահովագրողն իրավունք ունի լրիվ կամ մասնակի մերժել ապահովագրական հատուցման վճարումը, եթե.

10.1.1 Ապահովադրի չի վճարել ապահովագրավճարը ապահովագրական պայմանագրով սահմանված ժամկետներում;

10.1.2 ապահովագրական պատահարը դարձել է Ապահովադրի (Շահառուի) կանխամտածված գործողությունների հետևանք, կամ այն գործողությունների հետևանք, որոնցում նախաքննական մարմինների կամ դատարանի կողմից հաստատվել են կանխամտածված հանցագործության հատկանիշներ;

10.1.3 երրորդ անձանց կողմից բեռի հափշտակման, ինչպես նաև հակաիրավական ոչնչացման կամ

վնասման փաստի մասին Ապահովադիրը կամ Շահառուն կամ Բեռնափոխադրողը չի հաղորդել համապատասխան իրավապահ մարմիններին և եթե այդ փաստը վերոնշյալ մարմինների կողմից չի հաստատվել;

10.1.4 Ապահովադիրը, համաձայն ապահովագրության վերաբերյալ դիմումի, հաղորդել է սխալ տեղեկություններ այն հանգամանքների մասին, որոնք էական նշանակություն ունեն ապահովագրական ռիսկի մեկնաբանության համար կամ չի տրամադրել ամբողջական տեղեկություն;

10.1.5 Ապահովադիրը չի իրագրել Ապահովագրողին ռիսկում էական փոփոխությունների մասին 48 ժամվա ընթացքում՝ սկսած դրանց մասին հայտնի դառնալու պահից, այն է՝ երթուղու, բեռնափոխադրողի, ապահովագրված բեռի փաթեթավորման փոփոխությունը; բեռի արժեքի բարձրացումը, բեռի բնույթի մասնակի փոփոխությունը;

10.1.6 հնարավորության դեպքում Ապահովադիրը կամ Շահառուն չի ձեռնարկել բեռը փրկելու և պահպանելու միջոցառումներ և չի տեղեկացրել ապահովագրական պատահարի մասին «ԻՆԳՈ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԱՓԲԸ-ին կամ նրա ներկայացուցչին:

10.2 Պայմանագիրը, ըստ որի վճարվել է ապահովագրական հատուցումը, ուժի մեջ է մինչ պայմանագրում ներկայացված ժամկետի ավարտը՝ նշված ապահովագրական գումարի և կատարված ապահովագրական հատուցման տարբերության չափով: Ապահովագրական գումարի փոքրացումը կատարվում է ապահովագրական պատահարի ամսաթվից:

10.3 Եթե վնասը մասնակի հատուցվում է այն առաջացնելու մեջ մեղավոր անձանց կողմից, ապա ապահովագրական հատուցումը վճարվում է այն գումարի տարբերությամբ, որը ստացել է Ապահովադիրը մեղավոր անձից: Ապահովագրողն իրավունք ունի տարժամկետել ապահովագրական հատուցման վճարումը, եթե համապատասխան իրավասու մարմինների կողմից հարուցվել է քրեական գործ Ապահովադիրի, Շահառուի կամ նրանց ներկայացուցիչների դեմ՝ տվյալ ապահովագրական պատահարի կապակցությամբ կամ կատարվում է վնասների առաջացմանը հանգեցնող հանգամանքների հետաքննություն՝ մինչև քննության ավարտը:

11. ԱԲՍԱԴՈՆ (ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԻ ԿԱՄ ՇԱՀԱՌՈՒԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՎԱԾ ԲԵՌԻ ԻՐ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻՑ ՀՐԱԺԱՐՎԵԼԸ)

11.1 Ապահովագրողն իրավունք ունի, բայց պարտավոր չէ վճարել ամբողջ ապահովագրական գումարը Ապահովադիրի կողմից ապահովագրված բեռի իր իրավունքներից հրաժարվելու (աբանդոն) պայմաններում՝ հետևյալ դեպքերում. բեռի՝ բեռնափոխադրման միջոցների հետ մեկտեղ կորուստ; բեռի լրիվ փչացում; վնասների շտկման տնտեսական աննպատակահարմարության կամ ապահովագրված բեռը նշանակման կետ հասցնելու դեպքում, եթե դրանց արժեքի վերականգնումը գերազանցում է ապահովագրական գումարի 75%-ը; ազգային հուզումների կամ ահաբեկչական ակտերի հետևանքով բեռի հափշտակման դեպքում, եթե բեռն ապահովագրված է այդպիսի ռիսկերից և հափշտակումը տևում է 60 օրից ավելի: Աբանդոնի վերաբերյալ դիմումը պետք է ներկայացվի Ապահովագրողին 6 ամսվա ընթացքում՝ սկսած նշված հանգամանքների մեկնարկման պահից: Աբանդոնի վերաբերյալ դիմումը չի կարող ետ վերադարձվել: Եթե ապահովագրական հատուցումը ստանալուց հետո պարզվի, որ բեռը վնասված չէ, ապա Ապահովագրողը կարող է պահանջել, որպեսզի Ապահովադիրը (Շահառուն), իրեն թողնելով բեռը, վերադարձնի ապահովագրական հատուցումը՝ մասնակի վնասի հատուցման տարբերությամբ, եթե այդպիսին եղել է: Ապահովագրված բեռի նկատմամբ իրավունքների անցումը Ապահովագրողին չի ազատում Ապահովադիրին (Շահառուին) կամ Բեռնափոխադրողին իր պարտավորություններից՝ ձեռնարկել բոլոր հնարավոր միջոցառումները՝ վնասները և կորուստները նվազագույնի հասցնելու ուղղությամբ:

12. ՀԵՏՊԱՀԱՆՁ

12.1 Ապահովագրական հատուցումը վճարելուց հետո, Ապահովագրողին վճարված գումարի սահմաններում

անցնում են բոլոր այն պահանջների իրավունքները, որոնք ունի Ապահովադիրը կամ Շահառուն երրորդ անձանց նկատմամբ: Ապահովադիրը կամ Շահառուն պարտավոր են ապահովագրական հատուցում ստանալիս Ապահովագրողին փոխանցել իրենց ունեցած բոլոր փաստաթղթերն ու ապացույցները և կատարել հետպահանջի իրավունքն իրականացնելու համար անհրաժեշտ բոլոր ձևակերպումները:

12.2 Եթե Ապահովադիրը կամ Շահառուն հրաժարվեն այդպիսի իրավունքներից կամ պարզվի, որ հետպահանջի իրականացումը անհնարին է իրենց իսկ մեղքով (վնասի հարցում մեղավոր անձանց հայցային դիմում ներկայացնելու ժամկետների բացթողում և այլն), Ապահովագրողը համապատասխան չափով ազատվում է ապահովագրական հատուցում վճարելու պարտավորությունից, իսկ արդեն կատարված վճարի դեպքում Ապահովադիրը կամ Շահառուն պարտավոր են վերադարձնել Ապահովագրողին ստացված ապահովագրական հատուցումն ու դրա տոկոսները, որոնք հաշվեգրվել են ապահովագրական հատուցումը ստանալու օրվանից՝ օրենսդրությամբ սահմանված դրույթաչափերի շրջանակներում:

13. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ՓՈՓՈԽՄԱՆ, ԼՐԱՑՄԱՆ ԵՎ ՎԱՂԱԺԱՍԿԵՏ ԼՈՒԾՄԱՆ ԿԱՐԳ

13.1 Ապահովադիրը կարող է չեղյալ համարել Ապահովագրության պայմանագիրը՝ ցանկացած ժամանակ, Ապահովագրողին 5 օր առաջ գրավոր ծանուցելով այդ մասին: Ապահովագրական պայմանագիրը կարող է դադարեցվել նաև Ապահովագրողի կողմից օրենքով սահմանված կարգով:

Պայմանագիրը կարող է փոփոխվել և լրացվել միայն Կողմերի համաձայնությամբ՝ գրավոր ձևով:

14. ԴՐՈՒՅԹՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱՏԵԼԻՈՒԹՅՈՒՆ

14.1 Եթե Վկայագրի որևէ դրույթ ճանաչվում է անվավեր կամ դառնում է անգործադրելի, ապա այն պետք է վերանայվի համապատասխան օրենքների եւ նորմերի սահմաններում: Կողմերի մտադրությունը վերականգնելու, և այդպիսի անվավերությունը կամ անգործադրելիությունը չի ազդում Պայմանագրի որևէ այլ դրույթի վավերականության կամ գործադրելիության վրա: Կողմերը չեն շահարկի Պայմանագրի որևէ դրույթի անգործադրելիությունը Պայմանագրով սահմանված իրենց պարտավորություններից խուսափելու համար:

15. ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԼԵԶՈՒՆ

15.1 Պայմանագիրը կնքվում է հայերեն և անգլերեն լեզուներով՝ երկու օրինակից: Կողմերից յուրաքանչյուրը ստանում է պայմանագրի մեկ օրինակ: Պայմանագրի հայերեն և անգլերեն տեքստերի միջև անհամապատասխանությունների առկայության դեպքում, նախապատվությունը տրվում է հայերեն օրինակին:

16. ՎԵՃԵՐԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

16.1 Ապահովագրության պայմանագրից ծագող բոլոր վեճերը լուծվում են բանակցությունների միջոցով, իսկ փոխադարձ համաձայնության չգալու դեպքում՝ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով: